

Overzicht wijzigingen Spelregels Topdivisie en lager 22-23

Wijziging
Seizoen aanduiding 2021-2022 gewijzigd in 2022-2023 (titel/kop/voettekst) en nummer van editie (voorwoord)
Errata op pagina 2 verwijderd
Aanpassing tekst deel 1 introductie pagina 9 en verder (FIVB aanpassing)
1.1 advies taseen, flessen en kratjes water verwijderd
1.4.3 verwijzing naar spelregel 15.10.1 (FIVB aanpassing)
1.4.5 of alternatief achter de spelersbank waar de tribune 2,5 m boven het speelveld begint. (verbetering van vertaling FIVB tekst)
1.4.6 Strafruimte verwijderd
1.5 temperatuur tussen 16 en 25 graden is bij FIVB verwijderd, maar in Eredivisie niet aangepast omdat dit conform CEV volleyball competitions regulation art 60.5.1 E par 1 nog steeds geldt
2.1.1 verwijzing naar spelregel 2.1.2 (FIVB aanpassing)
2.2 specificaties van materiaal (polyester of bisonyl / bijvoorbeeld kevlar) verwijderd (niet conform FIVB of CEV tekst)
2.2 volgorde tekst bovenste netband conform FIVB tekst
2.2 correctie tekst onderband conform FIVB tekst Aan de onderzijde bevindt zich nog een horizontale band van 5 cm breed, overeenkomstig met de bovenste band, waar een koord doorheen is geregen. Dit koord bevestigt het net aan de palen en houdt het onderste deel gespannen.
2.3 Tekst aangepast naar zijbanden
2.4 Aan de buitenkant van elke zijband is, aan weerszijden van het net, een antenne bevestigd. (tekstuele aanpassing conform FIVB)
2.5 CEV tekst art 60.5.1 B par 6 The posts supporting the net are placed at a distance of one metre outside the side lines ??? For all FIVB, World and Official Competitions, the posts supporting the net are placed at a distance of 1 m outside the side lines and must be padded.
2.6 Aanvullende uitrusting zijn in het wedstrijdreglement of aanvullende publicaties vastgelegd. (conform FIVB tekst met link naar Nevobo pagina https://www.nevobo.nl/wedstrijdsport/regelgeving/statuten-en-reglementen/)
2.6 1e commentaar (consequent taalgebruik) Bij het gebruik van hand score borden zijn de kleine bordjes met de cijfers 1 en 2, bedoeld om de setstanden aan te geven.
Bronnenlijst voor verwijzingen toegevoegd voor uniforme verwijzingen naar externe documenten (wedstrijdreglement, publicaties, richtlijnen)
3.1 Tekst 1e en 2e commentaar aangepast: ● Het spelen met een witte wedstrijdbal verwijderd. ● De lijst met.... verwijderd ● alleen in geval..... verwijderd
3.2 specifieke aantal verwijderd uit spelregeltekst (conform FIVB tekst) Alle 5-wedstrijdballen en 2-reserve ballen, die bij een wedstrijd worden gebruikt, moeten voor wat betreft omtrek, gewicht, spanning, type, kleur e.d. gelijk zijn.
3.3 Bal circulatie systeem (FIVB aanpassing)
3.3 / 12.3 commentaren / 23.2.2 / Definities Het woord ballen kind(eren) is gewijzigd naar ballen raper(s)
3.3 1e commentaar (conform FIVB tekst) Het vijf-ballen-systeem is verplicht. Bij dit systeem worden zes ballenrapers geplaatst, één in elke hoek van de vrije zone en één achter elke scheidsrechter.
4.1.1 in het 3e commentaar teamleden gewijzigd naar <i>teamstafleden</i>

4.1.2 Eén van de spelers (niet de libero) treedt op als aanvoerder van het team en moet als zodanig in DWF worden vermeld.
4.2.3.1 verwijzing naar spelregel 8.1 verwijderd (FIVB aanpassing)
4.3.3.2 tekst hoogterug- en borstnummer aangepast: <i>10cm resp 15cm toegevoegd</i>
5.1.2 Tijdens de wedstrijd treedt de aanvoerder als aanvoerder in het speelveld op wanneer hij aan het spel deelneemt. Wanneer de aanvoerder niet aan het spel deelneemt, moet de coach of de aanvoerder zelf een speler (maar niet de libero) aanwijzen die als aanvoerder in het speelveld optreedt. Deze aanvoerder in het speelveld blijft als zodanig verantwoordelijk tot hij wordt gewisseld of de aanvoerder weer aan het spel deelneemt, dan wel de set is afgelopen.
5.1.2.3 verwijzingen naar 5.2 en 5.3 toegevoegd
5.2.3 nummering aangepast aan de ED (tevens de vervolgnnummers)
5.2.3.1 Als er tablets door de teams worden gebruikt, wordt de elektronisch verzonden opstelling in e-score als de officiële beginopstelling beschouwd. (conform FIVB tekst)
5.3.1 verwijzing naar 4.2.1 toegevoegd
5.3.1. tekst overgenomen van ED, De plaats van de assistent-coach zit is op de spelersbank of in de vrije zone aan de kant van zijn spelersbank zonder dat hij het recht heeft in te grijpen .commentaar verwijderd, verwijzing 4.2.1 overgenomen.
5.3.2 verwijzing van 5.1.2 gewijzigd naar 5.1.2.3
6.1.1.1 verwijzing naar 10.1.1 verwijderd
6.1.3 verwijzingen naar 21.3.1 en 12.4.4 toegevoegd
6.4.2 in 1e commentaar wedstrijdformulier vervangen door <i>DWF</i>
6.4.3 in het 1e commentaar na wedstrijdformulier <i>in het DWF toegevoegd</i>
7.1 <i>Vóór aanvang van de wedstrijd verricht de 1e scheidsrechter de toss om te beslissen over het recht van eerste service en aan welke kant van het speelveld beide teams de eerste set spelen toegevoegd</i>
7.1.2 tekst aangepast naar <i>het team dat de toss verliest krijgt de overblijvende keuzemogelijkheid</i>
7.1.2.1 en 7.1.2.2 vervangen t.g.v. aanpassen 7.2.1
7.2.1 tekst gelijk gemaakt met ED • <i>Het gelijktijdig inspelen aan het net vindt plaats op de eigen speelhelft.</i>
7.4.2.1 Iedere achterspeler moet gelijk of verder van de middellijn af staan dan de met hem corresponderende voerspeler.
7.4.2.2 teruggewijzigd verwijzing naar 7.4.1 (conform FIVB tekst)
7.4.3 De opstelling van de spelers wordt bepaald door en gecontroleerd aan de hand van de plaats van hun voeten waar zij de grond raken (het laatste contact met de vloer bepaalt de positie van de speler):
7.4.3.1 Een deel van een voet van iedere achterspeler moet zich verder van de middenlijn bevinden dan, of gelijk staan met , de voerste voet van de met hem corresponderende voerspeler ;
7.4.3.1 verwijzingen naar 7.4.2.1 en 7.4.3 toegevoegd
7.4.3.2 een deel van een voet van iedere rechter (linker) speler moet zich dichterbij de rechter (linker) zijlijn bevinden dan, of gelijk staan met , de voeten van de andere spelers in de eigen lijn.
7.4.3.2 verwijzingen naar 7.4.1.2, 7.4.2.2 en 7.4.3 toegevoegdA44
7.7.2 commentaar aangepast : • Wordt in de <i>theoretisch denkbare situatie</i> de opstellingsfout nog gelijktijdig met het eindsignaal opgemerkt, dan moet deze fout alsnog worden bestraft.
8.4.2 1e commentaar (aanvulling onvolledige keuze) <i>...geraakt óf om af te fluiten als zijn mede-officials aangeven dat er een obstakel is geraakt .</i>
8.4.4 behalve in het geval van spelregel 10.1.2 toegevoegd, verwijzing naar T12 (4) toegevoegd

9 verwijzing naar T1b toegevoegd
9.2.2 verwijzing naar T11 (16) toegevoegd
9.2.3.2 verwijzing gewijzigd van 14.4.1 naar 14.4
Definitie zijruimte: De zijruimte is het verticale vlak van het net buiten de passeerruimte, de ruimte tussen het net en de palen en de ruimte onder het net tussen het net en de palen.
9.3.3 1e commentaar (conform FIVB casebook 3.42) <i>Het met twee handen naar beneden drukken van een bal (zoals bij een blok) afkomstig van de eigen speelhelft naar de speelhelft van de tegenstander, is alleen toegestaan wanneer het contact in de eigen speelruimte plaatsvindt zonder de bal te vangen en/of gooien.</i>
Definitie zijruimte aangepast naar: De zijruimte is het verticale vlak van het net buiten de passeerruimte en de ruimte onder het net <i>tussen het net en de palen</i> .
10.3.2 verwijzing naar 2.2 verwijderd
11.1.1 (FIVB aanpassing) Bij het blokkeren mag de blokkeerder de bal over het net heen aanraken, mits hij de tegenstander vóór overtijds diens aanvalsslag niet hindert.
11.1.1 2e commentaar verwijderd: • Een speler van team A en een speler van team B raken de bal gelijktijdig aan. De speler van team A komt hierbij met zijn hand(en) over het net boven het speelveld van team B. De speler van team A maakt dan een fout.
11.2.2.1: en de tegenstander hierbij niet in zijn spel wordt gehinderd. toegevoegd. En het volgende commentaar verwijderd Het is niet fout als een speler met de voet de middenlijn geheel overschrijdt bij een kerende beweging om een bal te spelen.
11.2.3 uit commentaar verwijderd: De bal mag door het serverende team niet van een tegenstander worden afgepakt of uit het speelveld of vrije zone van de tegenstander worden gehaald.
11.3.1 Conform spelregels ED commentaar Indien een speler tijdens de rally aan het net trekt met de bedoeling om de scheidsrechter te misleiden dient deze actie bestraft te worden conform spelregel 21.2.1 (rode kaart) verwijderd en commentaar <i>Wanneer een speler na een groepsblok stabiel is geland, maar door toedoen van een medeblokkeerder het net raakt, is dit fout. Het groepsblok wordt als een geheel gezien zijnde de actie om de bal te spelen waarbij het aanraken van het net tussen de antennes niet is toegestaan</i> toegevoegd.
11.3.2. behalve in geval van spelregel 9.1.3. toegevoegd
11.3.3. conform spelregels ED commentaar Het raken van het net buiten de antennes is niet fout. Echter als dit aanraken gebruikt wordt om óf de scheidsrechter te misleiden, óf bij de tegenstander een netfout te veroorzaken is dit niet alleen fout, maar dient direct de betreffende speler(s) bestraft te worden conform spelregel 21.2.1 (rode kaart). verwijderd
11.4.1 <i>het speelveld</i> vervangen door <i>de speelruimte</i>
11.4.3 (consequent taalgebruik) Een speler komt met een voet (of voeten) volledig op de speel helft van de tegenstander.
11.4.4 toevoeging (conform FIVB tekst) het net vastpakken / vasthouden
11.4.4 laatste alinea verwijzing naar 11.4.4 verwijderd

De 3 commentaren bij spelregel 11 over "misleiden" zijn samengevoegd tot 1 commentaar.

11.3.1 1e commentaar: ~~Indien een speler tijdens de rally aan het net trekt met de bedoeling om de scheidsrechter te misleiden dient deze actie bestraft te worden conform spelregel 21.2.1 (rode kaart).~~

11.3.3 1e commentaar: ~~Het raken van het net buiten de antennes is niet fout. Echter als dit aanraken gebruikt wordt om óf de scheidsrechter te misleiden, óf bij de tegenstander een netfout te veroorzaken is dit niet alleen fout, maar dient direct de betreffende speler(s) bestraft te worden conform spelregel 21.2.1 (rode kaart).~~

11.4.4 laatste commentaar: ~~Het vastpakken/vasthouden van het net tijdens een rally om de scheidsrechter(s) te misleiden is onbehoorlijk gedrag.~~

Nieuw commentaar 11.4.4:

Het net aanraken tijdens de rally om de scheidsrechter(s) te misleiden, of bij de tegenstander een netfout te veroorzaken, is onbehoorlijk gedrag. Het maakt hierbij niet uit of het net binnen of buiten de antennes wordt geraakt. De betreffende speler dient bestraft te worden conform spelregel 21.2.1 (rode kaart).

11.4.4 4e aandachtsstreepje gewijzigd naar: -Het maken van een zodanige actie dat hij daarmee de tegenstander hindert ~~belemmert~~ in zijn poging om de bal te spelen, **of het net vastpakken / vasthouden.**

11.4.4 tekst aangepast: Elke speler die dicht bij de bal is **terwijl deze wordt gespeeld om de bal te spelen** en die een poging doet om **zelf** de bal te spelen, wordt beschouwd als ~~heeft hij de bal gespeeld~~ **actie om de bal te spelen**, ook als er geen contact met de bal is gemaakt. Het aanraken van het net buiten de antennes wordt niet beschouwd als netfout (behalve bij spelregel 9.1.3 hulp ~~en 11.4.4 hinderen~~)

11.4.4 (betere vertaling)

Elke speler die dicht bij de bal is **terwijl deze wordt gespeeld**, en die een poging doet om **zelf** de bal te spelen, wordt beschouwd **als actie om de bal te spelen**, ook als er geen contact met de bal is gemaakt.

12.3. Volgende commentaren toegevoegd: ● *Het wandelen met de bal vóór het fluitsignaal om te serveren naar de andere zijde van de servicezone kan aangemerkt worden als spelophouden. Het is raadzamer de bal door een andere speler dan de serveerder toe te laten werpen of dan pas de bal aan een ballenraperkind te vragen zodra de serveerder speelklaar staat.*

● *Wanneer de serveerder niet op normale wijze naar de servicezone komt of de bal die hem toegegooid wordt door het ballenraperkind niet accepteert, kan het team daarvoor een maatregel voor spelophouden krijgen.*

12.4.3 verwijzing van 27.2.1.4 gewijzigd naar 27.2.1.5

12.4.3 teksts 1e commentaar gewijzigd: ● De serveerder mag van buiten de servicezone

12.4.3 1e commentaar (tekst verwijderd, dubbel staat al in spelregel)

~~**Op het moment van raken van de bal of van afzetten voor een sprongservice mag de serveerder echter noch het speelveld of de achterlijn, noch de vloer buiten de servicezone aanraken.**~~

12.4.3 1e commentaar

... geheel zichtbaar is voor alle spelers van het ontvangende team en de scheidsrechters.

12.6.2.1 (conform FIVB tekst)

een speler van het team aan service raakt of niet **geheel** door de passeerruimte **het verticale vlak van het net passeert**;

12.7.2 2e commentaar is verwijderd, onreglementaire spelerwissel moet ten alle tijden direct worden bestraft conform spelregel 15.9

~~Als de serveerder een fout maakt op het moment van de service en bij de tegenstander wordt een onreglementaire spelerwissel geconstateerd, dan wordt een dubbelfout gegeven. Het team dat de onreglementaire spelerwissel heeft gerealiseerd moet nog wel de correcte opstelling innemen.~~

13.1.3 (conform FIVB tekst)

Een aanvalsslag is voltooid zodra de bal het verticale vlak van **het net** geheel is gepasseerd of door een tegenstander wordt aangeraakt.

13.2.1 1e commentaar verwijderen (staat ook in regel 9 en 3e commentaar 9.1.3, dubbel en onlogische plaats)

13.2.2..2 2e commentaar toegevoegd: • **De verlengde aanvalslijn die wordt gebruikt is slechts een hulpmiddel en geeft niet het einde van de denkbeeldige aanvalslijn aan.**

Definitie quick-moppers: (toevoeging conform FIVB tekst)

Zij dweilen de vloer als het nodig is na iedere rally **met een kleine handdoek.**

14.1.4 (conform FIVB)

Van een groepsblok is sprake als het blokkeren wordt uitgevoerd door twee of drie spelers **die** dicht bij elkaar **staan**.

14.3 verwijzing naar T11 (20) toegevoegd

14.3 1e commentaar: Over het net blokkeren en daarbij de bal gelijktijdig met de aanvaller raken is **fout-toegestaan**. Boven het eigen speelveld blokkeren en daarbij de bal vóór de aanvaller raken is geen fout van de blokkeerder. De aanvaller maakt dan een fout indien hij de bal **volledig over het net** in de speelruimte van de tegenstander raakt.

14.3 3e commentaar (laatste twee zinnen verwijderd conform FIVB guidelines)

~~Het maakt dan niet uit of de bal parallel aan het net wordt gespeeld of in de richting van het speelveld van team B gaat. Elke 3e aanraking van een team wordt gezien als "aanvalsslag" als deze in de richting van de tegenstander gaat.~~

14.3 1e commentaar

De aanvaller maakt dan een fout indien hij de bal **in de speelruimte van de tegenstander** raakt.

14.6.5 toegevoegd: Commentaar:

• *Blokkeert een speler een bal die buiten de antenne over het net dreigt te gaan zodanig aan zijn eigen kant van het net, zodat deze bal het net niet helemaal passeert, dan is die actie ten gevolge van spelregels 10.1.2 en 10.1.2.2 fout, omdat de tegenstander deze bal nog had kunnen redden.*

15.1 Toegevoegd aan commentaar: *De teller hoeft niet uit eigen beweging te waarschuwen dat in de lopende set bepaalde spelers, binnen spelregel 15.6.2, niet meer tegen elkaar mogen worden gewisseld.*

15.2.2 1e commentaar • ~~Tijdens een spelonderbreking wordt door team A een spelerwissel aangevraagd en uitgevoerd. Tijdens deze onderbreking wordt team B bestraft met een rode kaart. Als team B de service had, moet team A een plaats doordraaien. Mocht de coach, naar aanleiding van dit "verplichte" doordraaien, zijn spelerwissel(s) willen terugdraaien dan is dat toegestaan. Deze wordt(en) geannuleerd en telt(en) dus niet mee in het toegestane aantal.~~ **verwijderd**

15.2.2 2e commentaar (conform FIVB casebook 4.20)

Wanneer een team bestraft wordt met een rode kaart mogen zowel team A als team B een spelerwissel aanvragen en hoeft niet eerst een voltooide rally gespeeld te worden.

15.2.4. Spelregel toegevoegd: Het is niet toegestaan om een reglementaire spelonderbreking aan te vragen nadat een verzoek is afgewezen en waarvoor een waarschuwing voor spelophouden is gegeven tijdens dezelfde spelonderbreking (d.w.z. vóór het einde van de volgende voltooide rally).

15.3.1 (conform FIVB tekst)

Reglementaire spelonderbrekingen mogen uitsluitend door de coach of in diens afwezigheid door **de assistent-coach** of de aanvoerder in het speelveld worden aangevraagd.

15.3.1 verwijzingen gewijzigd van 5.1.2 naar 5.1.2.3 en van 5.2 naar 5.2.3.3

15.3.1 4e commentaar verwijderd (staat bij 24.2.7 2e commentaar)

~~**Wanneer er geen (assistent) coach aanwezig is, moet voornoemde informatie door de 1e scheidsrechter worden doorgegeven aan de aanvoerder in het speelveld.**~~

15.4.21 Als 3e commentaar toegevoegd: • *Als de teams klaar zijn om het speelveld op te gaan vóór het einde van de time-out dan is dit toegestaan. De spelers mogen hun positie innemen en daar wachten tot het einde van de time-out.*

15.5.2 3e commentaar aangepast: • Voor **alle klassen De A, B en C Jeugd Hoofdklasse, Topklasse, 1e klasse en lager** geldt de wisselregel waarbij een speler meerdere malen kan worden gewisseld. (zie hiervoor 15.6.2 en commentaren)

15.5.2 4e commentaar toegevoegd: • *Indien een scheidsrechter, nadat er een reglementaire spelonderbreking (time-out en/of een spelerwissel) heeft plaatsgevonden, zijn laatst genomen beslissing herziet, mogen de direct daarvoor gerealiseerde spelonderbrekingen worden herroepen. Zij worden geannuleerd en tellen dus niet mee in het toegestane aantal. (zie ook 21e commentaar bij spelregel 15.2.2).*

15.7 commentaar / 23.2.2 / Definities / Richtlijn QM

Het woord quick-mopper consequente schrijfwijze

15.7 (conform FIVB tekst)

De **uitzonderlijk** gewisselde geblesseerde/zieke/uit het speelveld gestuurde speler mag gedurende de rest van de wedstrijd niet meer terugkeren in het speelveld.

15.7 tekst volledig aangepast: Een speler (uitgezonderd de libero), die vanwege een blessure/ziekte, **of uit het speelveld sturen/diskwalificatie** niet verder kan spelen, moet reglementair worden gewisseld. Als dit niet mogelijk is, heeft het team recht op een uitzonderlijke spelerwissel, die niet aan de voorwaarden van spelregel 15.6 voldoet.

Bij een uitzonderlijke spelerwissel mag elke speler (uitgezonderd de libero, tweede libero of hun vervanger), die niet in het speelveld staat op het moment dat de blessure/ziekte/**uit het veld sturen/diskwalificatie** plaatsvindt, de plaats van de geblesseerde/zieke/**uit het speelveld gestuurde/gediskwalificeerde** speler innemen. De **uitzonderlijk** gewisselde geblesseerde of zieke speler mag gedurende de rest van de wedstrijd niet meer terugkeren in het speelveld. Een uitzonderlijke spelerwissel telt in geen enkel geval mee voor het aantal spelerwissels maar moet wel in het DWF "Live bijhouden" en op het DWF-formulier vermeld worden.

15.7 5e commentaar (was in 2016 case 9.25, nu aangepast naar case 4.28)

Wanneer een speler een bloedende wond oploopt, moet de scheidsrechter het spel onmiddellijk stilleggen. Als een korte medische behandeling de blessure niet verhelpt, moet de betreffende speler worden gewisseld of vervangen totdat het bloeden is gestopt en het bloed is verwijderd. Indien er bloed in de speelruimte aanwezig is, is het team van betreffende speler (en niet de quick-moppers) verantwoordelijk om dit op te ruimen. Als er bloed op de wedstrijdbal zit, dient deze direct vervangen te worden door de reservewedstrijdbal. Een wisselspeler moet een redelijke tijd krijgen om zich speelklaar te maken. De 1e scheidsrechter hoeft hierbij geen maatregel voor spelophouden te geven of het team om een spelonderbreking te vragen.

15.7 8e commentaar aangepast: • Wanneer een speler een bloedende wond oploopt, moet de scheidsrechter het spel onmiddellijk stilleggen. Als een korte medische behandeling de blessure niet verhelpt, moet de betreffende speler worden gewisseld of vervangen totdat het bloeden is gestopt en het bloed is verwijderd. Indien er bloed in de speelruimte aanwezig is, is het team van betreffende speler (en niet de eventueel aanwezige quick-moppers) verantwoordelijk om dit op te ruimen. Als er bloed op de wedstrijdbal zit, dient deze direct vervangen te worden door de reservewedstrijdbal. Een wisselspeler moet een redelijke tijd krijgen om zich speelklaar te maken. De 1e scheidsrechter hoeft hierbij geen maatregel voor spelophouden te geven of het team om een spelonderbreking te vragen

15.8 Een uit het speelveld gestuurde of gediskwalificeerde speler moet reglementair worden gewisseld. Als dit niet mogelijk is, heeft het team recht op een uitzonderlijke spelwissel. Als dit niet mogelijk is, wordt zijn team onvolledig verklaard.

15.10.3 a, b en c hernoemt naar 15.10.3.1 t/m 15.10.3.3

15.11.1.3 verwijzing naar 15.8 toegevoegd

15.11.3 verwijzing naar T11 (25) toegevoegd

17.3.2.1 (conform FIVB tekst)

Alle genoteerde sancties en De resultaten van de reeds gespeelde sets blijven gehandhaafd.

17.3.2.2 tekst aangepast: bij hervatten van de wedstrijd op een ander speelveld de onderbroken set vervallen verklaard, de set overgespeeld met dezelfde teamsamenstellingen en beginopstellingen (behalve de uit het speelveld gestuurde of gediskwalificeerde spelers) en blijven alle genoteerde sancties gehandhaafd. ~~en De~~ resultaten van de reeds gespeelde sets ~~blijven~~ gehandhaafd.

18.1 tekst aangepast: Een pauze is de tijdsspanne tussen twee sets.

19.1.1 2e commentaar

Bestaat het team uit 12 of minder spelers dan kan het team **maximaal 2** libero's aanwijzen uit de lijst van spelers

19.2 De libero's moeten een tenue dragen (of hesje voor de vervanger van de libero) dat een andere hoofdkleur heeft dan de rest van het team.

Het tenue moet duidelijk in tegenstelling van kleur zijn met het tenue van de andere teamleden. **De tenues van beide libero's mogen van elkaar en de rest van het team verschillen.** Het tenue van de libero's moet voorzien zijn van een nummer zoals bij de andere teamleden.

19.3.1.4 (conform FIVB tekst)

Wanneer de libero hetzelfde doet vanuit een positie achter de voorzone, mag ~~een aanval~~ ~~gewoon voltooid de bal vrij~~ worden **aangevallen**.

19.3.2.1 (conform FIVB tekst)

... of de actieve libero is niet in staat verder te spelen waardoor de rally niet **voltooid** is

19.3.2.2 (conform FIVB tekst)

De reglementair vervangen speler mag beide libero's vervangen **of vervangen worden door een van beide libero's**.

19.3.2.2 1e commentaar

*Is er geen reglementaire spelerwissel meer mogelijk, dan **kan de speler ook uitzonderlijk worden gewisseld of anders wordt op dat moment het team voor die set of voor de rest van de wedstrijd onvolledig verklaard (zie ook spelregel 15.8)**.*

19.4.2.5 Wanneer de aanvoerder door de coach wordt aangewezen als de nieuwe libero, **dan is dat** toegestaan.

19.4.3.1 1e commentaar

*De nieuwe libero moet **bij voorkeur een zelfde tenue als de originele libero dragen, met andere basiskleur of kleurontwerp dragen dan dat van de overige spelers, maar hij behoudt zijn eigen shirtnummer**. Een hesje met een andere kleur is ook toegestaan.*

21. 1 (conform FIVB tekst)

Deze kaart wordt genoteerd in de tabel van maatregelen maar heeft geen onmiddellijke gevolgen **voor de stand**.

21.3 verwijzing naar T9 toegevoegd

21.3.2.1 Een lid van een team dat wordt bestraft met uit het speelveld sturen, mag de rest van die set niet meer **deelnemen** en moet **naar de kleedkamer tot het einde van de lopende set** zonder verdere gevolgen.

Een uit het speelveld gestuurde coach verliest in die set het recht als coach op te treden en moet **naar de kleedkamer tot het einde van de lopende set**.

21.3.2.1 commentaar:

● Indien de assistent-coach zich voor de wedstrijd heeft gelegitimeerd, dan kan hij de taken van de **uit het speelveld gestuurde of gediskwalificeerde** coach meteen overnemen. (zie hiervoor ook het commentaar bij spelregel 5.3.2).

21.3.3.1 Een lid van het team dat op het speelveld is en wordt bestraft met diskwalificatie moet onmiddellijk reglementair **dan wel uitzonderlijk** worden gewisseld. Hij moet **naar de kleedkamer van zijn team** voor de rest van de wedstrijd, zonder verdere gevolgen.

21.6 verwijzing naar T11 6a,6b,7,8 toegevoegd

22 Scheidsrechtersteam en procedures (FIVB aanpassing)

22.2.1.1 De 1e scheidsrechter fluit voor de service waarmee ~~in feite de rally begint~~ **de rally kan beginnen**.

22.2.1.1 verwijzing naar T11 (1) toegevoegd

23.2.2. tekst gewijzigd naar: De 1e scheidsrechter houdt eveneens toezicht op het werk van de ballenrapers ~~kinderen~~ en quickmoppers.

23.3.2.3a verwijzing naar T11 (22) toegevoegd

23.3.2.3b verwijzing naar T11 (18) toegevoegd

22.3.2.3c tekst aangepast: fouten boven het net en het foutief aanraken van het net hoofdzakelijk **(maar niet uitsluitend)** aan de kant van de aanval;

23.3.2.3 2e commentaar verwijderd (staat al bij 15.11.3)

~~**De 1e scheidsrechter, die een onjuist verzoek constateert, geeft een X teken door met twee handen de beide wijsvingers gekruist omhoog te steken. (als een X)**~~

24.2.6 1e commentaar verwijderd (staat al bij 15.11.3)

~~**De 2e scheidsrechter, die een onjuist verzoek constateert, geeft een X teken door met twee handen de beide wijsvingers gekruist omhoog te steken. (als een X)**~~

24.2.7. tekst 2e commentaar gewijzigd: ● Wanneer er geen **(assistent)** coach aanwezig is, dient voornoemde informatie door de 1e scheidsrechter doorgegeven te worden aan de aanvoerder in het speelveld.

24.2.9 Hij houdt toezicht op de leden van het team die zich in de strafruimte bevinden en meldt hun wangedrag bij de 1e scheidsrechter.
24.3.2.3. tekst gewijzigd: het door een speler foutief aanraken van het net hoofdzakelijk (maar niet aansluitend) aan de kant van de blokkering en de antenne aan zijn kant van het speelveld;
25.2.2.6 (conform FIVB tekst) waarschuwingen en maatregelen voor wangedrag en spelophouden en onjuiste verzoeken noteren in de e-score;
26.1 Verwijzing naar T11 toegevoegd
26.2.2.5 1e commentaar (tekst verplaatst naar regel over "tijdens de wedstrijd") <i>Indien de e-score wordt gebruikt werkt de assistent-teller samen met de teller om de spelerwissels aan te kondigen door middel van de zoemer. Hij geeft ook aan de 2e scheidsrechter door welk team een spelonderbreking wenst.</i>
26.2.2.5 2e commentaar (verantwoordelijkheid liberovervangingen) <i>De assistent-teller assisteert de teller bij het invoeren van de liberovervangingen in de e-score.</i>
26.2.3.2 nummering conform FIVB
Tekening 1a: verwijzing 1.4.6, 19.3.2.7, 23.1 en 24.1 verwijderd
Tekening 1a: nieuwe afbeelding (strafzone verwijderd, opties warming-up ruimte, jurylid ipv CEV supervisor, ballenraper)
Tekening 1b: nieuwe afbeelding (conform FIVB)
Tekening 1b: verwijzing 1.4.6 en 21.3.2.1 verwijderd
Tekening 2: verwijzing 5.2.3.4 verwijderd
Tekening 3: tekst Staalkabel vervangen door Kabel
Tekening 3: verwijzingen 2.1.1, 2.1.2 verwijderd
Tekening 4: nieuwe afbeeldingen (conform FIVB)
Tekening 8: nieuwe afbeelding (correcte verhoudingen)
Tekening 9: E-score/DWF aangepast
Bij alle tekeningen Regel gewijzigd in Spelregel
Tekening 10: tekst Ballenkinderen vervangen door Ballenrapers
Tekening 10: titel PLAATS VAN HET SCHEIDSRECHTERSTEAM EN HUN ASSISTENTEN
Tekening 11 (6a): verwijzing naar 23.3.2.2 toegevoegd
Tekening 11 (14): tekst Met de gestrekte arm en vingers naar de grond wijzen.
Tekening 11 (15): verwijzing naar 24.3.2.8 toegevoegd
Tekening 11 (25): nieuwe afbeelding omgedraaid en tekst leesbaar gemaakt
Definitie passeerruimte: De bal moet gespeeld worden naar de speelhelft van de tegenstander door de passeerruimte.
Voettekst en versie op voorblad: juni 2022 ipv mei 2022 (september 2021)